Raadsvoorstel

Raadsvergadering
25 maart 2025

Agendapunt
Contourennota

Nummer
25int00604

Onderwerp
Contourennota Omgevingsvisie Gemeente Borne

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om de Contourennota vast te stellen. De Contourennota omvat richtingen en keuzes die na vaststelling verder worden uitgewerkt tot een volledige Omgevingsvisie.

1 Inleiding
In de voortgangsrapportage aan uw gemeenteraad van begin januari 2025 is ingegaan op de voortgang van de Contourennota, het document wat als voorontwerp voor de Omgevingsvisie wordt opgesteld. Dit voorstel omvat deze Contourennota conform de in de voortgangsrapportage genoemde planning.

Omgevingsvisie en Omgevingsplan
De Omgevingsvisie is een samenhangend, strategisch plan over de Bornse leefomgeving. Dit plan geeft een stip op de horizon en richt zich op de hele fysieke leefomgeving. Het houdt rekening met toekomstige ontwikkelingen in de gemeente. Het Rijk, de provincie en de gemeente stellen elk een eigen Omgevingsvisie vast voor hun hele grondgebied. In de Omgevingsvisie zegt de gemeente hoe zij het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Die keuzes werkt zij uit in haar Omgevingsplan. Het Omgevingsplan bevat de regels voor de fysieke leefomgeving.

Contourennota als ontwerp voor de Omgevingsvisie
In eerdere voortgangsrapportages is ingegaan op de nieuwe geïntegreerde aanpak in twee stappen om de Omgevingsvisie tot stand te brengen. Daarin is aangegeven dat als eerste stap de Contourennota wordt vastgesteld. In de tweede stap worden de richtingen en keuzes uit de Contourennota verder uitgewerkt tot een volledige Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie leggen we aan uw gemeenteraad voor in het vierde kwartaal van 2025.

Basis voor de Omgevingsvisie
De Contourennota omvat de hoofdlijnen die voor een groot deel voortvloeien uit het gemeentelijke beleid en een aantal opgestelde stukken in het proces van de nieuwe omgevingsvisie. Dit zijn stukken over de thema's mobiliteit, centrum, economie, groen en spelen.

Er is veel aandacht gegeven aan het ophalen en afstemmen van informatie die nodig is om te verwerken in de Omgevingsvisie. De inwoners zijn bevraagd via het Bornse Dromen Festival. Meest recentelijk heeft de Ontwikkelsessie Landelijk gebied bijvoorbeeld waardevolle informatie opgeleverd over leefbare kerkdorpen en het landelijk gebied vanuit verschillende perspectieven.

Door middel van deze contouren is het voor gemeente Borne duidelijk in welke inhoudelijke richting zij haar Omgevingsvisie wil opstellen. Daarnaast geeft het ook weer hoe de Omgevingsvisie eruit gaat zien, denk hierbij aan het detailniveau van de richtinggevende Omgevingsvisie en het vervolgproces na vaststelling.

2 Beoogd resultaat
Het vaststellen van de Contourennota als richtinggevend document ter voorbereiding op de definitieve Omgevingsvisie.

3 Argumenten
De Omgevingsvisie is een vormvrij document. De gemeente Borne mag dus zelf bepalen hoe de Omgevingsvisie wordt vormgegeven en ingedeeld. Het is goed om voorafgaand aan het opstellen van de Omgevingsvisie stil te staan bij de gewenste structuur van de Omgevingsvisie. De argumenten voor de gekozen structuur zijn als volgt:

3.1 Bevoegdheden gemeenteraad en college
Het is belangrijk rekening te houden met de sturingsfilosofie van de gemeenteraad. De Omgevingsvisie is immers het sturingsinstrument voor de gemeenteraad en de programma's voor het college.

Het college is bevoegd voor het opstellen en vaststellen van programma's. Hierbij heeft het college altijd een informatieplicht aan de gemeenteraad, zodat de gemeenteraad op de hoogte is van in ontwikkeling zijnde programma's en de inhoud van deze programma's. Een belangrijk aandachtspunt is dat het college alleen bevoegd is om programma's vast te stellen die in lijn liggen met de omgevingsvisie. Indien een programma niet in lijn ligt met de omgevingsvisie, mag deze niet vastgesteld worden. De omgevingsvisie staat immers boven de programma's. Het college kan dat programma pas vaststellen als de gemeenteraad heeft besloten de omgevingsvisie dusdanig aan te passen dat het programma en de omgevingsvisie niet meer in strijd zijn. De gemeenteraad is niet verplicht om de omgevingsvisie aan te passen. Indien de gemeenteraad besluit de omgevingsvisie niet aan te passen, kan het college het programma dus niet vaststellen. Op deze manier blijft de gemeenteraad dus alsnog bepalend voor de koers van de programma's.

3.2. *Richtinggevende Omgevingsvisie*
In de basis bevat de Omgevingsvisie de hoofdlijn van het te volgen beleid en wordt dit uitgewerkt in programma's. Het is hierbij belangrijk de balans te vinden tussen ruimte laten voor toekomstige ontwikkelingen en het uitzetten van duidelijke contouren. Gemeente Borne ziet het huidig beleid en de reeds opgestelde deelvisies als een belangrijke basis voor de Omgevingsvisie. Aanvullend op die basis wil de gemeente ruimte hebben om nieuwe aanduidingen van opgaven, knelpunten of kansen op te nemen. Een richtinggevende Omgevingsvisie sluit daarmee aan op de wensen van gemeente Borne.

3.3. Thematische indeling aan de hand van vijf leidende principes
In de Omgevingsvisie wordt per leidend principe weergegeven welke ambities en opgaven uit eerdere trajecten de gemeente kent. Daarnaast zijn er overkoepelende uitgangspunten die betrekking hebben op (bijna) alle leidende principes.

Overkoepelende uitgangspunten
Regionale schaalsprong/bevolkingsgroei; het Rijk ziet een schaalsprong voor Twente kansrijk. Borne is hier onderdeel van en benut de kansen. Tegelijkertijd heeft Borne de wens om voorzieningen en leefbaarheid op peil te houden. Daarom wil gemeente Borne groeien naar minimaal 30.000 inwoners.

Wonen in een aantrekkelijke leefomgeving
Wonen: Borne is primair een woongemeente. Ze streeft naar een passend woningaanbod waarbij voor nieuwbouw geldt dat dit voornamelijk door middel van inbreiding wordt gerealiseerd. Bij nieuwbouw is aandacht voor meervoudig ruimtegebruik en het behoud van de ruimtelijke kwaliteit.
Erfgoed: de gemeente behoudt en versterkt haar identiteit, kwaliteit en waarden. Ook wil ze haar cultureel erfgoed en de historische (groen) structuren of elementen behouden en versterken door dit als basis te zien voor nieuwe ontwikkelingen.

Gezond, inclusief en veilig
Leefbaarheid: Borne hecht waarde aan leefbare kernen met goede voorzieningen. Borne is bovendien toegankelijk, aantrekkelijk en inclusief voor inwoners en bezoekers. Passende bereikbaarheid tussen het buitengebied en centrum is belangrijk.
Gezondheid: Gemeente Borne vindt vitaliteit en gezondheid op alle fronten belangrijk, van de lokale economie tot een sociale, inclusieve en klimaat adaptieve leefomgeving. Daarnaast stimuleert Borne spelen en bewegen in een gezonde openbare ruimte.

Ondernemend en gastvrij
Economie: Gemeente Borne streeft naar een bloeiend centrum met passende voorzieningen. In het centrum is daarom de focus gelegd op commerciële functies. In de woonwijken ligt de focus op maatschappelijke voorzieningen. Daarnaast zoekt Borne naar de mogelijkheden om de ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter te benutten.
Vrijetijdseconomie: Gemeente Borne streeft naar waardevolle vrijetijdseconomie die een optimale bijdrage levert aan de vitaliteit van Borne en het welzijn van inwoners.

Duurzaam en biodivers
Ruimtelijke (groene) kwaliteit: gemeente Borne zet in op een toekomstbestendig en duurzaam platteland, met een perspectief voor landbouwers en aandacht voor groenstructuren en natuur. Daarnaast zet de gemeente zich in voor het behoud en de landschappelijke versterking van de Groene Poort.
Duurzaamheid: Gemeente Borne zet in op duurzaamheid door middel van water en bodem sturend, klimaatadaptatie, vergroening, circulariteit en het zijn van broeikasgasneutraal. Daarnaast zet Borne in de warmtetransitie in op duurzame, betrouwbare en betaalbare warmte.

Verblijven, ontmoeten en toegankelijk
Mobiliteit: Borne is in beweging, de openbare inrichting wordt meer en meer een omgeving waar mensen verblijven en ontmoeten. Mensen verplaatsen zich met verschillende modaliteiten waarbij we meer en meer willen inzetten op lopen, fietsen en flexibel openbaar vervoer. Door wegen te upgraden van 50 naar 30 km/uur wordt de verkeersveiligheid verbeterd en ontstaat er meer ruimte voor voetgangers, fietsers, groen, verblijven

en ontmoeten. Door meer voet- en fietsverbindingen aan te gaan leggen willen we de bereikbaarheid verbeteren.

3.4 Gebiedsgerichte uitwerking

Aansluitend op de keuze voor een richtinggevende Omgevingsvisie, is een gebiedsgerichte uitwerking door middel van deelgebieden (gebiedsgericht) gewenst. Daarbij is gekozen om onderscheid te maken tussen buitengebied en de 3 kernen. De gebiedsindeling betreft dan: buitengebied, kern Borne, kern Hertme en Kern Zenderen. Bij de kern Borne krijgt het centrum van Borne extra aandacht.

3.5 *Combinatie verschillende type visualisatie.*

Voor een laagdrempelig toegankelijke Omgevingsvisie wordt een combinatie van verschillende type visualisaties toegepast. In de Omgevingsvisie gaat gewerkt worden met een thematische indeling. De thematische ambitie infographics zijn waardevol om de visie visueel te maken. Daarnaast zal de Omgevingsvisie ook een gebiedsgerichte uitwerking bevatten. Om richting te geven waarbij nog wel ruimte is voor afwegingen en maatwerk wordt gewerkt met een globale visiekaart.

3.6 *Veel verschillende vormen van participatie hebben geleid tot deze Contourennota*

Er is veel aandacht gegeven aan het ophalen en afstemmen van informatie die is verwerkt in de Contourennota. De inwoners zijn bevraagd via het Bornse Dromen Festival. En er zijn meerdere thema- en ontwikkelsessies geweest met de gemeenteraad die waardevolle inzichten hebben opgeleverd.

4 Kanttekeningen

4.1 Richting kiezen heeft meerjarige consequenties

Doordat de ambitie in contouren voor de toekomst van de gemeente Borne hiermee vastgesteld worden, aanvaarden we ook de gevolgen die de keuze voor bijvoorbeeld groei met zich meebrengt.

4.2 Contouren geven richting aan de Omgevingsvisie

Het opstellen van de Omgevingsvisie is een langdurig en complex proces. Daarom is er behoefte aan kaders voor het uitwerken van de Omgevingsvisie. De Contourennota stelt deze kaders en geeft duidelijkheid over de aanpak en inhoud van de Omgevingsvisie. Niet vaststellen van de Contourennota maakt sturing en voorspelbaarheid van het vervolgproces en de inhoudelijke uitwerking van de Omgevingsvisie complex.

5 Kosten, baten en dekking

Het vaststellen van de Contourennota heeft geen directe financiële gevolgen.

6 Vervolg na besluitvorming

De Contourennota zal verder worden uitgewerkt tot een volledige Omgevingsvisie. In de voortgangsrapportages aan de gemeenteraad informeren wij u over de voortgang van de Omgevingsvisie. U kunt deze voortgangsrapportage voor de zomer verwachten.

Contourennota en beleidsvisies mobiliteit, groen, spelen, economie en centrum

In de Contourennota zijn de strategische uitspraken uit de beleidsvisies mobiliteit, groen, spelen, economie en ons centrum verwerkt. Deze deelvisies worden gelijktijdig met de Omgevingsvisie vastgesteld inclusief de ter inzage legging.

Voorstel
Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om:

1. De Contourennota Omgevingsvisie Gemeente Borne (25bij01479) vast te stellen;
2. Kennis te nemen van de deelvisies groenambitieplan (25int00127), stedenbouwkundige visie centrum Borne (25bij01465), de retail en economische visie (25bij01498), de beweeg- en speelruimtevisie (25int00602) en de mobiliteitsvisie 'Borne in beweging, toekomstbestendige mobiliteit in Borne, Zenderen en Hertme' (25bij01581).

Bijlagen:
- 25int00731 (raadsbesluit)
- 25bij01479 (contourennota)
- 25int00127 (groenambitieplan)
- 25bij01465 (stedenbouwkundige visie centrum Borne)
- 25bij01498 (retail en economische visie)
- 25int00602 (beweeg- en speelruimtevisie)
- 25bij01581 (mobiliteitsvisie)

Borne, 11 februari 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

J. Meijerink drs. J.H.R. Pierik